

ระดับพฤติกรรมของสมาชิกกลุ่มฟิตยะตุลฮักฮุดคล้องกับ

วิธีการดะวะฮฺของท่านนบีมุฮัมมัด (ศ.ล.)

The Behavioral Level among Members of Fityatulhaq Group in Accordance with the Methods of Dawah of Prophet Muhammad (PBUH)

โนร์อาซีลา อับดุลรอเซห์¹

No-asila Abdulroseh¹

มุสลิม คาเรง¹

Mutsalim Khareng¹

(Received: January 09, 2021; Revised: March 22, 2021; Accepted: May 12, 2021)

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษารูปแบบและวิธีการดะวะฮฺของท่านนบีมุฮัมมัด (ศ.ล.) 2) ศึกษาระดับพฤติกรรมของสมาชิกกลุ่มฟิตยะตุลฮักฮุดคล้องกับวิธีการดะวะฮฺของท่านนบีมุฮัมมัด (ศ.ล.) จัดเก็บรวบรวมข้อมูลจากอัลกุรอาน อัลหะดีษ หนังสือ ตำราประวัติศาสตร์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์ และอธิบายเชิงพรรณนา พร้อมกับเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกฟิตยะตุลฮัก จำนวน 97 คน จากจำนวนสมาชิกทั้งหมด 130 คน โดยเทียบกับตารางสำเร็จรูป เครซี่และมอร์แกน และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) วิธีการดะวะฮฺของท่านนบีมุฮัมมัด (ศ.ล.) นั้น ท่านได้ใช้วิธีการดะวะฮฺแบบลับๆ และแบบเปิดเผย การดะวะฮฺแบบลับๆ ของท่านนั้นใช้เวลา 3 ปี เพื่อความปลอดภัยของท่านเองและคนอื่นๆ ท่านเริ่มเผยแผ่โดยการเชิญชวนผู้คนที่อยู่ในครอบครัวของท่านและเพื่อนสนิทของท่านเพื่อเข้ารับอิสลาม ท่านได้ใช้บ้านของอัครอม อิบน์อัครอมในการอบรมศาสนา เมื่อท่านได้รับวะฮยูให้ดะวะฮฺอย่างเปิดเผย ท่านได้ประกาศอิสลามอย่างเป็นทางการ โดยที่ท่านใช้หลักจริยธรรมที่ดีของท่านเพื่อที่จะให้รู้ว่าท่านไม่ได้พูดเพียงอย่างเดียว ท่านยังสามารถนำมารยาทที่ดีของท่านให้ผู้ปฏิเสธศรัทธามองเห็นว่าอิสลามนั้นสอนแต่สิ่งที่ดี 2) ระดับพฤติกรรมของสมาชิกกลุ่มฟิตยะตุลฮักฮุดคล้องกับการดะวะฮฺของท่านนบีมุฮัมมัด (ศ.ล.) พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับที่มาก คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.70

คำสำคัญ : พฤติกรรม, ดะวะฮฺ, ฟิตยะตุลฮัก

1 สาขาวิชาอิสลามศึกษา สถาบันอิสลามและอาหรับศึกษา มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

1 Islamic Studies, Academy of Islamic and Arabic Studies, Princess of Naradhiwas University

ABSTRACT

These researches are qualitative and quantitative research aims to 1) Study the pattern and methods of Dawah of Prophet Muhammad (PBUH.) 2) Study the behavior level among members of Fityatulhaq group in accordance with the Methods of Dawah of Prophet Muhammad (PBUH). Data collected from the Qur'an, al Hadith, books, and historical texts that related research and obtained data were analyzed with content analyze. The quantitative data were collected from a sample of 97 of the 130 members of the Fityatulhaq group, compared with the table of Krejcie and Morgan and using a simple random sampling method. The data were analyzed using the SPSS program and presented as a percentage, mean and standard deviation. The results of this research showed that: 1) There are two methods of the Dawah of the Prophet Muhammad (PBUH), he used secret method and openly. The secret method is took 3 years for safety himself and others. He began his mission by inviting people who were in his family first and his friends to accept in Islam. He was used Arqam IbnArqam's house as religious training. When he was openly instruction to Dawah, he officially proclaimed Islam by using his good ethics to know that he didn't speak alone. He was also able to show his good manners to unbelievers that Islam taught only good things. 2) The behavior level among members of Fityatulhaq group in accordance with the methods of Dawah of Prophet Muhammad (PBUH) found that the overall level was at a high level. The mean is 4.32 and the standard deviation is 0.70.

Keyword : Behavior, Dawah, Fityatulhaq

บทนำ

ท่านนบีมุฮัมมัด (ศ.ล.) เป็นศาสนาทูตท่านสุดท้าย ซึ่งอัลลอฮ์ (ช.บ.) ได้ระบุไว้ในอัลกุรอานเกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆ ในชีวิตของท่าน และความประเสริฐต่างๆ ที่อัลลอฮ์ (ช.บ.) ทรงมอบให้แก่ท่านซึ่งเป็นลักษณะพิเศษสำหรับร่อซูลของพระองค์ที่มาพร้อมกับบททดสอบอันมากมาย แต่ท่านนบีมุฮัมมัด (ศ.ล.) ได้อดทนและฟันฝ่ากับบททดสอบนานาชนิดตลอดเวลาของการเผยแผ่ศาสนาอิสลาม (กานีซา ลาเต๊ะมะหะมะ, 2556) ด้วยเหตุนี้เองที่ท่านต้องมีความอดทนกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และความประเสริฐที่มีในตัวท่าน ความคิดที่ดี รวมถึงความเมตตา การให้อภัยของท่าน จึงทำให้ผู้คนที่อยู่รอบๆ ตัวท่านนั้นซึมซับและหันมาสู่หนทางที่เที่ยงตรง

การเชิญชวนอะฮ์ลุลความดีนั้นเป็นภารกิจหลักของบรรดาร่อซูลทุกยุคสมัยที่ได้เชิญชวนมนุษย์สู่การศรัทธาเพื่อให้เกิดการยำเกรงต่ออัลลอฮ์ (ช.บ.) ด้วยการยึดมั่นต่อบทบัญญัติของพระองค์ เข้าใจอย่างถ่องแท้ ควบคู่กับการกระทำความดีด้วยการประกอบอืบาเดฮ์ มีคุณธรรมเป็นที่พึ่ง มีจริยธรรมทั้งดงามในการดำเนินชีวิต ละเว้นจากความชั่วและบาปทั้งปวง (มะหะมัด คอยา และซาฟีอี อาดำ, 2562) ผู้นำศาสนามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้ความสำคัญต่อหน้าที่ของตนให้สมบูรณ์ที่สุดโดยเฉพาะในด้านการอะฮ์ลุลความดี การให้ความรู้เกี่ยวกับศาสนา

อิสลามที่จะปลูกฝังคำสอนศาสนาอิสลามให้แก่ผู้คนในชุมชนมุสลิมเพื่อที่จะใช้ชีวิตอยู่บนพื้นฐานของศาสนาอิสลามอย่างถูกต้อง อีกทั้งเป็นผู้ที่จะเปิดโลกของผู้คนในชุมชนให้กว้างขึ้นให้ทันต่อยุคสมัยใหม่ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องหาแนวทางการพัฒนาผู้นำศาสนาต่อการดะวะฮ์ด้วยวิธีที่หลากหลายและทันสมัย ดังนั้นควรที่จะหาแนวทางการพัฒนาให้มีการดะวะฮ์ที่นอกเหนือจากความรู้เดิมให้ผู้ที่ได้รับการดะวะฮ์ได้ทบทวนความรู้ที่มีอยู่ได้เพิ่มความรู้ใหม่ๆ และทันต่อโลกมุสลิมในปัจจุบัน ดังที่อัลลอฮ์ (ช.บ.) ทรงตรัสในซูเราะฮ์ อัลอิมรอน อายะฮ์ 104 ความว่า และจงให้มีขึ้นจากพวกเจ้า ซึ่งกลุ่มชนหนึ่งที่จะเรียกร้องไปสู่ความดีงามและสั่งใช้ให้ปฏิบัติสิ่งที่ดีชอบ และห้ามปรามมิให้ปฏิบัติสิ่งที่ไม่ดีชอบ และชนเหล่านี้แหละคือผู้ได้รับความสำเร็จ

การดะวะฮ์นั้นมีรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมของผู้ที่ถูกดะวะฮ์ กาลเทศะบริบทของการใช้ชีวิตในสังคมนั้นๆ แต่มีจุดประสงค์เดียวกันคือเพื่อให้ทุกคนเดินตามหลักศาสนา เข้าใจศาสนาและปฏิบัติตามบทบัญญัติศาสนาอิสลามอย่างเที่ยงตรง แท้จริงการดะวะฮ์นั้นไม่มีรูปแบบที่แน่นอนและตายตัว เป็นหน้าที่ของมุสลิมทุกคนที่จะต้องทำ อัลลอฮ์ (ช.บ.) จะตอบแทนผลบุญถึงแม้ผู้ที่ถูกดะวะฮ์จะศรัทธาหรือไม่ก็ตาม เพราะความสำเร็จที่จะเกิดขึ้นนั้นไม่ได้อยู่ที่ตัวผู้ดะวะฮ์ แต่จะขึ้นอยู่กับความประสงค์ของอัลลอฮ์ (ช.บ.) เพียงองค์เดียว การดะวะฮ์เป็นสิ่งที่ดีเลิศ แต่น่าเสียดายที่บางคนไม่เข้าใจแก่นแท้และเป้าหมายของการดะวะฮ์อย่างแท้จริง บางคนใช้การดะวะฮ์นั้นเป็นแค่เครื่องมือในการแสวงหาปัจจัยทางโลกและผลประโยชน์ส่วนตัว ทั้งที่การดะวะฮ์ของท่านนบีมุฮัมมัด (ศ.ล.) นั้นเป็นภารกิจที่ยิ่งใหญ่และสูงส่ง อิสลามเป็นวิถีชีวิตที่ครอบคลุมทุกมิติไม่ว่าจะเป็นด้านจิตใจ คุณธรรม จริยธรรมและอื่นๆ เป็นแนวทางของวิถีชีวิตที่สมดุลเช่นความสมดุลระหว่างวัตถุและจิตใจความสมดุลระหว่างโลกนี้กับโลกหน้า

กิจกรรมค่ายถือเป็นหนึ่งช่องทางดะวะฮ์ในปัจจุบัน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ต้องการส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างต่อเนื่องโดยผ่านกิจกรรมและกระบวนการพัฒนาในการดำรงชีวิตเป็นหมู่คณะโดยให้ร่วมกิจกรรมต่างๆ ให้รู้จักช่วยตนเองและช่วยผู้อื่น นอกจากจะสามารถพัฒนาเด็กที่เรียนอ่อนให้มีโอกาสในการเสริมสร้างสติปัญญาในด้านต่างๆ แล้ว ยังมีกิจกรรมและเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงได้กิจกรรมค่ายจึงเป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างประสบการณ์แก่เยาวชนผู้ร่วมค่ายได้อย่างครบถ้วนทั้งการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้เข้าร่วมค่ายด้วยกันเองความรู้จากกิจกรรมหลักการผ่อนคลายและการสะท้อนให้เห็นถึงประโยชน์จากการร่วมกิจกรรม (อุษณี แวอุเซ็ง, สุชาลินี บุญญาพิทักษ์ และวัลลยา ธรรมอภิบาล อินทนิล, 2560) ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมและรูปแบบการดะวะฮ์ของกลุ่มพิชิตยะตุลฮักซึ่งเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลพอสมควรต่อการปลูกฝังเยาวชนรุ่นใหม่ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีจิตอาสาบริการชุมชนและตระหนักถึงคุณธรรมจริยธรรมในชีวิตประจำวัน ผู้วิจัยต้องการศึกษาว่าด้วยรูปแบบการดะวะฮ์ของกลุ่มดังกล่าวว่ามีความสอดคล้องหรือแตกต่างจากรูปแบบของการดะวะฮ์ของท่านนบีมุฮัมมัด (ศ.ล.) มากน้อยแค่ไหน เพื่อเป็นโมเดลหรือต้นแบบที่สามารถก่อให้เกิดประโยชน์ในการดะวะฮ์ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบและวิธีการดะวะฮ์ของท่านบีมุฮัมมัด (ศ.ล.)
2. เพื่อศึกษาความสอดคล้องของพฤติกรรมกลุ่มฟิทยะตุลฮักต่อวิธีการดะวะฮ์ของนบีมุฮัมมัด (ศ.ล.)

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรที่เป็นสมาชิกของกลุ่มฟิทยะตุลฮัก สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 97 คน จากจำนวนสมาชิกทั้งหมด 130 คน ซึ่งการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวได้มาจากการคำนวณหาขนาดโดยใช้วิธีการเปรียบเทียบจากตารางสำเร็จรูปเครจซี่และมอร์แกน แล้วใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายจากประชากร (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือวิจัย

2.1 การสร้างเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัยโดยมีหลักการดังต่อไปนี้

- 2.1.1 ศึกษาจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสังเคราะห์เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยภายในและภายนอกเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามในแบบสอบถาม
- 2.1.2 ศึกษาเทคนิคและวิธีการสร้างแบบสอบถาม จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสามารถนำมาเป็นแบบอย่างเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
- 2.1.3 รวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการสร้างแบบสอบถาม โดยศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ได้แก่ ข้อมูลจากคัมภีร์อัลกุรอาน อัลหะดีษ หนังสือ ตำรา งานวิจัย บทความ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต และสื่อข้อมูลออนไลน์ที่เกี่ยวข้อง
- 2.1.4 สร้างแบบสอบถามขึ้นมาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ใช้ในการวิจัย
- 2.1.5 นำข้อมูลที่สร้างเสร็จแล้ว นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาโดยผ่านการถามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบให้คำปรึกษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม
- 2.1.6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำผลการพิจารณาไปทำการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อรายการคำถามกับประเด็นหลักของเนื้อหาที่ต้องการศึกษา (IOC)
- 2.1.7 สร้างข้อมูลฉบับสมบูรณ์ไปทดลองใช้กับบุคคลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นในครั้งนี้ 0.73

2.1.8 เครื่องมือฉบับที่สมบูรณ์ จะประกอบด้วยคำถามซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน

2.1.9 จัดทำเครื่องมือฉบับจริงไปสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง

2.2 รายละเอียดแบบสอบถาม

รายละเอียดของแบบสอบถามเรื่องศึกษาระดับพฤติกรรมของฟิทยะตุลฮักสอดคล้องกับการตะวะฮ์ของท่าน นบีมุฮัมมัด (ศ.ล.) มีทั้งหมด 3 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งคำถามในรูปแบบให้เลือกคำตอบที่ตรงกับสถานภาพจริงของผู้ตอบแบบสอบถาม มีทั้งหมด 6 ข้อ ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับการศึกษาด้านสามัญศึกษา 4) ระดับการศึกษาด้านอิสลามศึกษา 5) จังหวัด และ 6) ชุมชนที่อาศัยตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับระดับพฤติกรรมของกลุ่มฟิทยะตุลฮัก มีทั้งหมด 15 ข้อ และตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากอัลกุรอาน และหะดีษตลอดจนค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมจากหนังสือ ตำรา บทความและเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต และสื่อข้อมูลออนไลน์ที่เกี่ยวข้องกับการเผยแผ่ของท่าน นบีมุฮัมมัด (ศ.ล.) และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analyze)

3.2 ข้อมูลเชิงภาคสนาม

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงภาคสนาม ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือวิจัย โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ดังนี้

3.2.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามมาจัดเป็นหมวดหมู่แล้วหาค่าร้อยละแต่ละด้าน หลังจากนั้นนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตารางและการบรรยายตามตารางที่นำเสนอ

3.2.2 การวิเคราะห์และประมวลผลแบบสอบถามในตอนที่ 2 หาค่าเฉลี่ยด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์โดยหาค่า (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D) จากข้อมูลที่ได้รับจากผู้ประเมินในแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้กำหนดระดับคะแนนความคิดเห็นดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ใช้เกณฑ์การประเมินผลโดยการหาค่าเฉลี่ย แบ่งระดับออกเป็น 5 ระดับชั้น โดยการหาช่วงกว้างของ อันตรภาคชั้น (คะแนน 1-5) และคำนวณจากสูตรดังนี้ (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2555) การแปลผลค่าถามแบบประเมินค่า (Rating Scale) โดยวิธีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50-5.00 หมายถึง ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องศึกษาระดับพฤติกรรมของฟิทยะตุลฮักสอดคล้องกับการตะวะฮ์ของท่าน นบีมุฮัมมัด (ศ.ล.) มีดังนี้

1. รูปแบบและวิธีการตะวะฮ์ของท่านนบีมุฮัมมัด (ศ.ล.) ผลการวิจัยพบว่า ท่านนบีมุฮัมมัด (ศ.ล.) เกิดในตระกูลที่มีเกียรติสูงสุดในอาหรับคือบ้านีฮาซิม อัลลอฮ์ (ช.บ.) ได้แต่งตั้งให้ท่านนบีมุฮัมมัด (ศ.ล.) เป็นศาสนทูตเมื่ออายุ 40 ปี ท่านเริ่มตะวะฮ์แบบลับๆ โดยใช้บ้านของอัครอม อิบน์อัครอม ในการอบรมศาสนา เมื่อได้รับวะฮ์ให้ตะวะฮ์ศาสนาอย่างเปิดเผย ท่านได้ประกาศอิสลามอย่างเป็นทางการเพื่อเชิญชวนผู้ที่ปฏิเสธศาสนาให้เข้ารับศาสนาอิสลาม หลังจากนั้นการตะวะฮ์ที่เมืองมักกะฮ์เป็นอันไม่ปลอดภัยแก่ตัวท่านเองและบรรดามุสลิมทั้งหลาย ท่านได้รับวะฮ์ให้อพยพไปยังเมืองมาดีนะฮ์ ผลงานที่โดดเด่นมากที่สุดคือการสร้างฐานการเผยแผ่อิสลาม สร้างมัสยิดเพื่อเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ การตะวะฮ์ของท่านนบีมุฮัมมัด (ศ.ล.) ไม่เพียงแค่นั้น ท่านยังใช้บุคลิกภาพที่ดีของท่านในการเผยแผ่อิสลามอีกด้วย

2. ระดับพฤติกรรมของกลุ่มฟิทยะตุลฮักสอดคล้องกับการตะวะฮ์ของท่านนบีมุฮัมมัด (ศ.ล.) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับพฤติกรรมของฟิทยะตุลฮักสอดคล้องกับการตะวะฮ์ของท่านนบีมุฮัมมัด (ศ.ล.)

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	($\bar{x}$)	(S.D.)	ระดับ
1	ท่านเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์กับทุกคน	3.89	1.02	มาก
2	ท่านเป็นคนที่ชอบสร้างความเป็นมิตรต่อทุกคน	4.04	0.72	มาก
3	ท่านมักให้คำสอนและข้อคิดควบคู่กับการเผยแผ่ศาสนา	3.90	0.72	มาก
4	ท่านมีรูปแบบการเผยแผ่ศาสนาด้วยการเริ่มอบรมให้คนใกล้ชิดก่อนเสมอ	3.75	0.84	มาก
5	ท่านมีความเสียสละทั้งร่างกาย จิตใจและทรัพย์สินในการเผยแผ่	3.67	0.86	มาก

ศาสนา				
6	ท่านมีวิธีการเผยแพร่โดยใช้หลักจริยมารยาทที่ดีในการเผยแพร่	4.02	0.64	มาก
ศาสนา				
7	ท่านใช้สื่อที่เหมาะสมในการเผยแพร่ศาสนา	3.52	0.89	ปานกลาง
8	ท่านไม่เลือกชนชั้นวรรณะ	3.80	0.83	ปานกลาง
9	ท่านมักสร้างความรู้จักกับบุคคลก่อนการเผยแพร่ศาสนาเสมอ	3.74	0.86	ปานกลาง
10	ท่านใช้หลักความจริงตามบทบัญญัติของศาสนาอิสลามในการเผยแพร่ศาสนาเสมอ	4.32	0.70	มากที่สุด
11	ท่านมีความซื่อสัตย์และจริงใจในการเผยแพร่ศาสนา	4.19	0.63	มาก
12	ท่านไม่หมดหวังเมื่อผู้คนไม่ตอบรับการเผยแพร่และท่านจะแสวงหาโอกาสใหม่ในการเผยแพร่ศาสนา	3.81	0.78	มาก
13	ท่านไม่โอ้อวดตัวเองเมื่อท่านอยู่ในหมู่คนจำนวนมาก	3.90	0.66	มาก
14	ท่านมีความมุ่งมั่นต่อสู้ทุกวิถีทางต่อการเผยแพร่ศาสนา	4.07	0.73	มาก
15	ท่านใช้รูปแบบในการเผยแพร่ศาสนาด้วยการออกจากหมู่บ้านของตนเพื่อเทศนาหลักคำสอน	3.05	0.98	ปานกลาง
รวม		3.84	0.79	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการวิจัย ระดับพฤติกรรมของพิตยะตุลฮักสอดคล้องกับการดะวะฮ์ของท่านบีมุฮัมมัด (ศ.ล.) โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.79

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. การเผยแพร่ศาสนาของท่านบีมุฮัมมัด (ศ.ล.) นั้น ท่านได้รับหน้าที่เป็นศาสนทูตเพื่อประกาศศาสนาอิสลามเมื่ออายุ 40 ปี ท่านเริ่มเทศนาคำสอนของอิสลามในหมู่ประชาชนที่เมืองมักกะฮ์โดยการเชิญชวนอย่างลับๆ และเปิดเผย การเผยแพร่แบบลับๆ เป็นเวลา 3 ปี เพื่อความปลอดภัยของท่านเองและคนอื่นๆ โดยที่ท่านได้ใช้วิธีการต่างๆ คือ ท่านเริ่มชักชวนและเผยแพร่หลักคำสอนให้หมู่ญาติพี่น้องของท่านก่อน ได้อบรมสั่งสอนบรรดาศอฮาบะฮ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ยุทธนา เกื้อกุล (2550) พบว่า ท่านบีมุฮัมมัด (ศ.ล.) ได้อบรมสั่งสอนบรรดาศอฮาบะฮ์อย่างลับๆ เป็นเวลา 3 ปี เนื่องจากการเกรงว่าชาวกุเรซจะทราบความจริงจนทำให้เกิดอันตรายต่อชีวิตพวกเขา หลังจากนั้นท่านเริ่มใช้รูปแบบการเผยแพร่แบบเปิดเผย ท่านจึงเริ่มประกาศอิสลามอย่างเป็นทางการ โดยที่ท่านใช้หลักจริยธรรมที่ดีของท่านเพื่อที่จะให้ผู้คนได้รู้ว่าท่านไม่ได้พูดเพียงอย่างเดียว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย เมื่อท่านรู้ว่าการเผยแพร่ศาสนาที่เมืองมักกะฮ์ไม่ปลอดภัยและท่านได้รับคำบัญชาจากอัลลอฮ์ (ช.บ.) เพื่ออพยพไปยังเมืองมาดีนะฮ์ ท่านบีมุฮัมมัด (ศ.ล.) ได้สร้างรัฐอิสลามที่เมืองมาดีนะฮ์ จึงทำให้อิสลามรุ่งเรือง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย อิบรอฮีม มายูดิน (2560) พบว่า การเผยแพร่ของท่านบีมุฮัมมัด (ศ.ล.) ได้สร้างรัฐอิสลามเริ่มที่เมืองมาดีนะฮ์ นับว่าเป็นการสร้างรากฐานที่สำคัญของรัฐอิสลามเพื่อแสดงให้เห็นถึงความมีมนุษยธรรม ความยุติธรรม เสรีภาพใน

การนับถือศาสนาและความร่วมมือกันของประชาชาติอิสลาม หลังจากอพยพได้ 2 ปี ความซัยชนะของอิสลามก็ได้ปรากฏขึ้นที่เมืองมาดีนะฮ์

2. ผลจากการศึกษาพฤติกรรมของพิตยะตุลฮักสอดคล้องกับการตะวะฮ์ของท่านนบีมุฮัมมัด (ศ.ล.) โดยรวมอยู่ระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.79 พฤติกรรมที่กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การใช้หลักความจริงตามบทบัญญัติของศาสนาอิสลามในการเผยแผ่ศาสนาเสมอ ค่าเฉลี่ย 4.32 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.70 ในศาสนาอิสลามไม่ว่าจะทำอะไรในการใช้ชีวิตของตัวเองหรือเผยแผ่ศาสนาให้ผู้อื่น ควรที่จะใช้หลักความเป็นจริงตามบทบัญญัติในอิสลามเพราะศาสนาอิสลามถูกกำหนดให้เดินทางตามแนวทางของอัลกุรอาน ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เนื่องจากว่า กลุ่มพิตยะตุลฮักเป็นกลุ่มที่อยู่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ถูกอบรม สั่งสอนในเรื่องของศาสนาตั้งแต่เยาว์วัยจึงทำให้กลุ่มพิตยะตุลฮักมีความรู้พื้นฐานและปลูกฝังไว้ให้กระทำตามหลักของศาสนาอิสลามเพื่อเป็นแนวทางตามท่านนบีมุฮัมมัด (ศ.ล.) ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของอับดุลลอฮ์มาลีค หมดหะระ (2556) พบว่า บุคคลที่ดูแลเยาวชนมุสลิมมุสลิมทั้งในเขตเมืองและหมู่บ้านล้วนแต่มีผู้นำมุสลิมที่คอยกำกับดูแลเยาวชนมุสลิมให้อยู่ในกรอบตามหลักการศาสนาอิสลามไม่ว่าจะเป็นผู้นำศาสนาและผู้นำท้องถิ่นมีการดำเนินการตามบทบาทและโครงสร้างหน้าที่ที่รับผิดชอบไว้อย่างชัดเจนโดยแต่ละชุมชนจะมีวิธีการที่แตกต่างกันในแต่ละชุมชนขึ้นอยู่กับบริบทของชุมชนและความสามารถของผู้นำมุสลิมซึ่งแสดงว่าผู้นำมุสลิมเป็นผู้ที่มีบทบาทอย่างมากในการดูแลเยาวชนตามวิถีแห่งศาสนาอิสลาม ดังนั้น ผู้นำมุสลิมต้องปลูกฝังจิตสำนึกของเยาวชนให้มีวิถีชีวิตแนวทางของอิสลามต้องร่วมกันสร้างสังคมอิสลามที่สมบูรณ์แบบตามแนวทางของอิสลามและต้องร่วมกันสร้างผู้นำมุสลิมรุ่นใหม่ตามแนวทางของอิสลามในขณะที่ยังเยาว์ภาครัฐต้องสนับสนุนผู้นำมุสลิมให้มีบทบาทในการดูแลเยาวชนมุสลิมส่วนพ่อแม่ผู้ปกครองต้องมีส่วนร่วมกับผู้ผู้นำมุสลิมในการดูแลเยาวชนตามแนวทางของอิสลามและเยาวชนมุสลิมก็ต้องให้ความร่วมมือกับผู้ผู้นำมุสลิมในกิจกรรมการดูแลเยาวชนด้วยเช่นกัน

รองลงมา พฤติกรรมที่กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับมาก มีทั้งสิ้น 10 พฤติกรรมประกอบด้วย เป็นคนที่สัจจะรักษาสัญญากับทุกคน เป็นคนที่ชอบสร้างความเป็นมิตรต่อทุกคน มักให้คำสอนและข้อคิดควบคู่กับการเผยแผ่ศาสนา มีรูปแบบการเผยแผ่ศาสนาด้วยการเริ่มอบรมให้คนใกล้ชิดก่อนเสมอ มีความเสียสละทั้งร่างกาย จิตใจและทรัพย์สินในการเผยแผ่ศาสนา มีวิธีการเผยแผ่โดยใช้หลักจริยมารยาทที่ดีในการเผยแผ่ศาสนา มีความซื่อสัตย์และจริงใจในการเผยแผ่ศาสนา ไม่หมกหมุ่นเมื่อผู้คนไม่ตอบรับการเผยแผ่และท่านจะแสวงหาโอกาสใหม่ในการเผยแผ่เสมอ ไม่โอ้อวดตัวเองเมื่ออยู่ในหมู่คนจำนวนมาก และมีความมุ่งมั่นต่อสู่ทุกวิธีการต่อการเผยแผ่ศาสนา ผลวิจัยดังกล่าวนี้ สะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมของกลุ่มพิตยะตุลฮักมีความเข้าใจและสามารถนำหลักการคำสอนอิสลามปฏิบัติในชีวิตประจำวันโดยเฉพาะในด้านการอุทิศตนเป็นจิตอาสาเผยแผ่ศาสนาแต่ชุมชน และประพฤติตนตามแบบอย่างนบีมุฮัมมัด (ศ.ล.) แท้จริงศาสนาอิสลามเป็นศาสนาที่ทำให้ความสำคัญเรื่องความเป็นแบบอย่างที่ดี เพราะท่านนบีมุฮัมมัด (ศ.ล.) เองก็เป็นคนที่มีมารยาทที่ดี ดังปรากฏในบทฮาดีษจากอับดุลลอฮ์ บินอัมร์ ความว่า ท่านนบีมุฮัมมัด (ศ.ล.) ไม่เคยเป็นคนหยาบช้ำและไม่เคยเป็นคนที่พูดจาหยาบคาย และท่านกล่าวได้ว่า แท้จริง ผู้ที่ดีที่สุดในหมู่สุเจ้า คือ ผู้ที่มีอุปนิสัยดีที่สุดในฮาดีษข้างต้นผู้วิจัยมองเห็นว่ามารยาทที่ดีนั้นเป็นส่วนหนึ่งในการที่ผู้อื่นมองว่าเราเป็นคนดี

รองลงมาพฤติกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีความเสียสละทั้งร่างกาย จิตใจและทรัพย์สินในการเผยแผ่ศาสนา ใช้สื่อที่เหมาะสมในการเผยแผ่ศาสนา ไม่เลือกชนชั้นวรรณะในการเผยแผ่ศาสนา มักสร้างความรู้จากกับบุคคลก่อนการเผยแผ่เสมอ และใช้รูปแบบในการเผยแผ่ศาสนาด้วยการออกจากหมู่บ้านของตนเพื่อเทศนาหลักคำสอนของอิสลาม ผลวิจัยดังกล่าวสอดคล้องทำให้การสัมภาษณ์โดยตัวแทนกลุ่มพิทยะตุลฮักว่า สมาชิกส่วนใหญ่อยู่ในสถานะวัยรุ่น กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท บางคนยังไม่มีอาชีพหลักที่มั่นคง ดังกล่าวมีส่วนทำให้การขับเคลื่อนงานดะวะฮ์ติดขัดไปบ้าง แต่อย่างไรก็ตามทุกคนต่างช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่องานอุมมะฮ์บรรรูเป้าประสงค์ที่คาดหวังไว้ อย่างไรก็ตามเทคนิคการถ่ายทอดองค์ความรู้หรือการดะวะฮ์ควรให้สอดคล้องกับบริบทและกาลเวลาโดยเฉพาะการใช้สื่อโซเชียลมีเดีย ยุทธนา เกื้อกูล (2550) ได้กล่าวไว้ในวิจัยว่า เทคนิคการสอนของท่านนบีมุฮัมมัด (ศ.ล.) มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะและมีความหลากหลาย เช่นเดียวกันซึ่งประกอบไปด้วยเทคนิคที่สำคัญ ได้แก่ เทคนิคการสอนแบบค่อยเป็นค่อยไปที่ละขั้นตอน เทคนิคการให้ความสำคัญต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล เทคนิคการสร้างความสนใจ เทคนิคการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน เทคนิคการสร้างความเป็นมิตรกับผู้เรียน เทคนิคการสอนแบบหยอกล้อ เทคนิคการสอนโดยการเงี่ยบและยอมรับ เทคนิคการสอนโดยการสาบานยืนยัน เทคนิคการสอนแบบเน้นย้ำ และเทคนิคการสอนตามกาลเทศะ จะเห็นได้ว่าท่านนบีมุฮัมมัด (ศ.ล.) มิได้จำกัดวิธีสอนวิธีใดวิธีหนึ่งเป็นการเฉพาะเจาะจงในการสอนแต่ละครั้งของท่าน แต่ท่านจะใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละบทเรียนและตามสถานการณ์ที่หลากหลายดังนั้นวิทยาการสอนของท่านจึงเป็นวิทยาการสอนที่สมบูรณ์และได้ถ่ายทอดจวบจนมาถึงปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. เพื่อเพิ่มศักยภาพของสมาชิกกลุ่มพิทยะตุลฮักควรมีการจัดอบรมเสริมทักษะภาวะผู้นำทักษะการดะวะฮ์ แก่สมาชิกกลุ่มดังกล่าวและหมั่นพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ
2. เพื่อการขับเคลื่อนงานดะวะฮ์อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนควรมีแหล่งทุนสนับสนุนงานดะวะฮ์และมีการวางแผนการรับมือกับปัญหาทั้งระยะสั้นและระยะยาว

ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการสำรวจความพึงพอใจของชุมชนต่อพฤติกรรมการดะวะฮ์ของกลุ่มพิทยะตุลฮักเพื่อสามารถนำไปปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่บกพร่องต่อไป
2. ศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคที่พบเจอตลอดการดะวะฮ์ในแต่ละพื้นที่

เอกสารอ้างอิง

กานีชา ลาเต๊ะมะหะมะ. (2556). ศึกษาความประสิทธิผลของท่านนบีมุฮัมมัดตามที่ปรากฏในอัลกุรอาน. ยะลา : มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา.

- ธานีทร์ ศิลป์จารุ. (2555). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS*. กรุงเทพฯ: บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.
- มะหะมัด คอยา และซาฟีอี อาดำ. (2562). ตะอวะฮ์ด้วยหลักอัลวะคัฎียะฮ์ผ่านการนำเสนอคุณะฮ์วันศุกร์. *วารสารอัล-นุร บัณฑิตวิทยาลัย*, 14(26): 29-38.
- ยุทธนา เกื้อกุล. (2550). *วิทยาการสอนของท่านนบีมุฮัมมัด*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี.
- อับดุลลอฮ์มาลีก หมัดเทระ. (2556). *การดูแลเยาวชนตามวิถีแห่งศาสนาอิสลามของผู้นำมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี.
- อับรอฮีม มายูดิน. (2560). *วิเคราะห์วิธีการตะอวะฮ์ของท่านนบีมุฮัมมัดในการพัฒนาสังคมยุคปัจจุบันผ่านกระบวนการตะอวะฮ์ตบลิสม์*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี.
- อุษณี แวอุเซ็ง, สุชาลิณี บุญญาพิทักษ์ และวัลลยา ธรรมอภิบาล อินทนิล. (2560). *การพัฒนาค่ายเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการปัญหาชุมชนสำหรับเยาวชนในจังหวัดนราธิวาส*. *วารสารอัล-นุร บัณฑิตวิทยาลัย*. 12(22): 11-21.